

ТРИБИНА БИБЛИОТЕКЕ САНУ

ГОДИНА I

БРОЈ 1

SERBIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS

THE SASA LIBRARY FORUM

YEAR I
VOLUME 1

Accepted on June 18th 2013, at the 6th meeting of the SASA Department of
Languages and Literature, following the reviews of academician
Nada Milošević Đorđević and academician *Predrag Piper*

Editor-in-chief
Corresponding member
MIRO VUKSANOVIĆ

BELGRADE
2013

ТРИБИНА БИБЛИОТЕКЕ САНУ

ГОДИНА I
БРОЈ 1

Примљено на VI скупу Одељења језика и књижевности
од 18. јуна 2013. године, на основу рецензија академика
Наде Милошевић Борђевић и академика *Предрага Пипера*

Уредник
дописни члан
МИРО ВУКСАНОВИЋ

БЕОГРАД
2013

Издаје
Српска академија наука и уметности

Технички уредник
Мира Зебић

Тираж 450 примерака

Штампа
Colorgrafx, Београд

© Српска академија наука и уметности, 2013

САДРЖАЈ

<i>Увод</i>	7
<i>Foreword</i>	9
ПРИКАЗАНЕ КЊИГЕ УТОРКОМ У САНУ (17. XII 1991 – 21. VI 2011)	11
ТРИБИНА БИБЛИОТЕКЕ САНУ (8. XI 2011 – 11. XII 2012).....	61
<i>Стари Грци : портрет једног народа / Иван Јордовић</i>	63
<i>Радост препознавања / Нада Милошевић-Ђорђевић</i>	79
<i>Жива реч : зборник у част проф. др Наде Милошевић-Ђорђевић / уредници Мирјана Детелић, Снежана Самарџија</i>	79
<i>Сентандреја : српске повеснице / Динко Давидов</i>	89
<i>Српска стематографија : Беч 1741. / Динко Давидов</i>	89
<i>Капија Балкана : брзи водич кроз прошлост Београда / Светлана Велмар-Јанковић</i>	99
<i>Лаза Костић / приредио Љубомир Симовић</i>	105
<i>Лаза Костић : 1841–1910–2010 : [зборник радова] / уредник Љубомир Симовић</i>	105
<i>Топонимија Пивске планине / Радојка Цицмил-Реметић</i>	123
<i>Српска енциклопедија. Том I. Књ. 1–2</i>	135
<i>Надмени савезник и занемарено српство : британско-српски односи (1875–1941) / Драгољуб Р. Живојиновић</i>	153

<i>Дечанска пустиња : скитови и келије манастира Дечана / Даница Поповић, Бранислав Тодић, Драган Војводић.....</i>	161
<i>Српска државност у средњем веку / Милош Благојевић.....</i>	169
<i>Граматика и лексика у словенским језицима : зборник радова с међународног симпозијума / главни уредник Срето Танасић.....</i>	177
<i>На траговима Војислава Ј. Ђурића / уредници Дејан Медаковић, Цветан Грозданов.....</i>	191
<i>Дан Библиотеке САНУ посвећен дугогодишњем управнику Библиотеке академику Никиши Стипчевићу.....</i>	197
<i>Птице : књижевност, култура / одговорни уредник Никола Тасић ; уредници Драган Бошковић, Мирјана Детелић.....</i>	207
<i>Друштвена и политичка мисао и делатност Владимира Јовановића : зборник радова са научног скупа одржаног 22. и 23. маја 2008. год. / уредници Михаило Марковић, Александар Костић.....</i>	217
<i>Кардиологија / уредници Миодраг Остојић, Владимир Кањух, Бранко Белеслин.....</i>	227
<i>Голи оток. Књ. 1–5 / Драгослав Михаиловић.....</i>	233
<i>Флора Србије. 2 / уредник Владимир Стевановић.....</i>	245
<i>Истакнути српски лекари и професори. Књ. 1 / Радоје Чоловић.....</i>	251
<i>Др Лаза К. Лазаревић – живот и дело : [зборник радова са научног скупа] / [уредници Радоје Чоловић, Брана Димитријевић].....</i>	251
<i>О песмама, поемама и поетици Матије Бећковића : зборник радова / [уредници Јован Делић, Драган Хамовић].....</i>	259
<i>Рачунарска интелигенција у саобраћају / Душан Теодоровић, Милица Шелмић.....</i>	269
<i>Саборно гробље у Сентандреји : прошлост и натписи / приредили Наташа Вуловић, Марија Ђинђић, Владан Јовановић, Данијела Радоњић, Димитрије Е. Стефановић (уредник и аутор уводних студија).....</i>	273
<i>Именик аутора, уредника и говорника.....</i>	281

УВОД

Делови укупне делатности САНУ јесу и приказивање књига и зборника у издању Академије, књига и зборника чији су писци и уредници академици, као и приказивање издања института и центара чији је САНУ оснивач. На тај начин се обнародују и оцењују резултати научних пројеката и личног доприноса чланова САНУ. Приказивање књига уторком у САНУ започето је 1991. године и непрекидно траје до данас. Од новембра 2011. године програми се одвијају под називом *Трибина Библиотеке САНУ*. Када је Академијин Извршни одбор то прихватио, истовремено је усвојио и текст који се штампа на свакој позивници:

„Трибина Библиотеке САНУ основана је да приказује јавности нове књиге чланова САНУ, нова издања САНУ и њених института, из свих области науке и уметности. Први уредник Трибине био је академик Никша Стипчевић, управник Библиотеке САНУ од 1991. до 2011. године.

Од октобра 2011. године уредник Трибине је дописни члан Миро Вуксановић, управник Библиотеке САНУ.”

Од новембра 2011. прикупљају се текстови написани за Трибину. Сви говорници су добили замолнице да своје прилоге дају за објављивање, али се нису одазвали они који су говорили без написаног текста. Због тога и није могао овај збир радова да буде целовит.

Приказане публикације дате су у хронолошком реду, са основним подацима (наслов, аутор или уредник, место издања, издавач, година). Испод тога, по редоследу казивања на Трибини, уписана су имена говорника с њиховим академским и научним звањима. Потом стоји датум када је књига приказана. Кратка реч уредника, на почетку, изговорена да служи као повезница с беседама које најављује, написана је као израз поштовања према књизи, говорницима и послу на уређивању Трибине. Беседе о приказаним књигама објављују се без измена, како су их аутори послали. Ако неко није дао текст, остаје забележено да је говорио.

У првом делу годишњака презентовани су сви програми од 1991. до половине 2011, под насловом *Приказане књиге уторком у САНУ*, са основним подацима и именом уредника академика Никше Стипчевића.

Други део годишњака *Трибина Библиотеке САНУ* има и такав наслов, са назначеним временским распоном и именом уредника. Потом се нижу беседе о приказаним публикацијама.

Регистар бележи имена поменута у годишњаку, а садржај наслове публикација и ауторе, односно уреднике.

Покретањем овог годишњака прибирају се чињенице које су део историје САНУ, скреће се пажња на Академијину издавачку делатност, упознаје се научна и остала јавност са стваралачким активностима академика и даје се сведочанство (које нажалост није потпуно) о елитном месту за приказивање књига.

С таквим намерама креће први број *Трибине Библиотеке САНУ*. Предлог за покретање *Трибине*, као нове серије, подржали су Савет Библиотеке, Одељење језика и књижевности, Издавачки одбор и Извршни одбор, а одлуку је донело Председништво САНУ 5. априла 2013. године.

Стручне сараднице у припреми приказивања књига биле су библиотекарке Љубинка Васић од 1991. до 2010. и Биљана Јоцић од 2010, у сарадњи са запосленима у Библиотеци и заједничкој служби САНУ.

април 2013.

М. В.

FOREWORD

Among many activities of the Serbian Academy of Sciences and Arts (SASA) there are public presentations of new monographs or collected papers published by the SASA, written or edited by SASA members, as well as new editions published by SASA institutes and centers. In this way, the results of scientific projects and personal contributions of SASA members are presented to the public eye and made available for assessment. The public presentations of books at the SASA on Tuesdays have been taking place since 1991. As of November 2011, the programmes have been running under the name *of the SASA Library Forum*. Once the Executive Council of the Presidency adopted the new name, it simultaneously approved the content of the text printed on every letter of invitation for the Forum:

“The SASA Library Forum was established so as to present to the public eye new books on science and arts written by SASA members, new SASA publications and the editions of SASA institutes. From 1991 to 2011 Nikša Stipčević, the director of the SASA Library, was the first editor-in-chief of the SASA Library Forum.

Since October 2011, corresponding member Miro Vuksanović, the director of the SASA Library, has been the Forum’s editor-in-chief.”

Since November 2012, the texts of the speeches uttered at the Forum have been collected. All participants received letters of request to hand in their speeches for publication; however, those who gave a speech without prior having prepared a written text did not answer the call. Hence this collection could not have been an integral one.

The publications presented at the Forum are listed chronologically, offering basic information (the title, author or editor, the place of publication, the publisher, and the year of publication). Beneath these, according to the Forum addressing turns, the names of participants accompanied with their academic and scientific titles are written. Afterwards, the date when the Forum was held is given. A short opening word by the Forum’s editor-in-chief follows, uttered in order to serve

as a link to the ensuing speeches, written out of admiration and respect for the publication presented, the participants and the editing task he was entrusted with. The reviews on the books presented are given with no alternations, in the original form the authors handed in. If someone has not submitted a text, their name is nevertheless mentioned among the participants.

The first part of this annual, entitled *The books presented on Tuesdays at the SASA*, brings a list of all programmes held in the period 1991-2011, basic information on the presentations and the name of the first editor-in-chief, academician Nikša Stipčević.

The latter part of *the SASA Library Forum* annual bares the same name, providing information on period when the Forums were held and the name of the editor. There after, the speeches on the books presented ensue.

Index provides names mentioned in the annual whereas the contents include titles of the publications presented, names of the authors, that is, editors.

By commencing this annual publication, the facts that marked the history of the SASA have been compiled, attention is drawn to the publishing activity of the Academy, scientific and non-scientific audiences are informed on creative endeavours of academicians and a sort of a testimony (though unfortunately not a complete one) about an exclusive spot where books are presented is given.

These were intentions that inspired the initiative for the first volume of *the SASA Library Forum*. The proposal to establish *the Forum* as a new Academy series received support from the Lybrary Council, Department of Language and Literature, Publishing committee and the Executive Council of the Presidency, whereas the Presidency passed the decision on April 5, 2013.

Librarians who assisted in the organization of the Forums were Ljubinka Vasić (1991-2010) and Biljana Jocić (since 2010) in cooperation with other Library and Academy employees.

April 2013

M. V

Капија Балкана : брзи водич кроз прошлост Београда / Светлана Велмар-Јанковић. – Београд : Стубови културе, 2011

Говорили: дописни члан Драгољуб Р. Живојиновић
проф. др Радивој Радић
академик Светлана Велмар-Јанковић

У Београду, уторак 6. децембар 2011. у 13.00 часова.

КАПИЈА НАД УШЋЕМ

– О чијој ће књизи данас да говоре дописни члан Драгољуб Живојиновић и професор Радивој Радић?

– Слушаћемо их како говоре о књизи академика Светлане Велмар-Јанковић.

– Зар није мало необично да историчари говоре о књизи водеће српске савремене књижевнице?

– Није необично, јер је госпођа Велмар-Јанковић писац романа о свом граду, и то упамћених, превођених, награђиваних, готово документарних, на књижевни начин, разуме се, који нису могли настати без разбистравања историјских чињеница на многим местима.

– Нису, дакле, историчари постали књижевни критичари, нити је књижевница сасвим прешла на њихово место?

– Историчари ће радити свој посао, као што Живојиновићу и Радићу иде од руке (то знамо), а књижевница је на казивачки начин, поступно, хронолошки, од сингидунумских плоча до прошловековних ратовања, у огромном распону, написала историју свог града, рекавши да је то *брзи водич* јер је пређено време огромно, с илустрацијама које бисмо радије гледали заједно, у другом делу, где не рањавају текст, ни бива обрнуто.

– Колико је година било потребно за низаницу београдских векова?

– Онолико година колико их је дала својим романима и још седам, непрекиданих, по наруџбини Стубова културе, за писање *Капије Балкана*.

– Тако се зове књига?

– Тако: *Капија Балкана*.

– А где би могла бити капија Балкана?

– У Београду.

– А где посебно, где је капија најлепша?

– Онамо одакле се удаљава најлепши поглед београдски, чији је Светлана Велмар-Јанковић наследница.

– Је ли то Калемегдан и поглед са њега?

– Јесте. То је Калемегдан и Ушће пред Калемегданом.

– Да ли кроз *Капију* улази Европа или кроз *Капију* излази Балкан?

– Исто је. Важно је да су заједно.

– А да ли у Ушћу Балкан увире у Европу или Европа извире из Балкана?

– И то је исто, и није исто. А зашто баш тако, чита се у београдској историји, на шест стотина страна, повећих, где се чини да једно те једно бива у сваком добу, а на други и друкчији начин. О томе, у слаповима поетизованих детаља, бистрореко, пише на *Капији Балкана* Светлана Велмар-Јанковић.

– Који је први наслов у књизи и које су прве реченице у њој?

– Први наслов је „Водич почиње своје *казивање*”, а под њим је цео одељак овакав:

„Прича о Београду је повест о граду којег, кроз векове, сви освајачи хоће само за себе и зато га сви прво руше, а потом подижу, најчешће из пепела.

Тврђава на граници европског Истока и азијског Запада, овај град је и стражарница над водама двеју великих река, Саве и Дунава, видиковац над панонским равницама, капија на улазу у увек претећи Балкан. Средиште је многих и различитих богатстава и такав, изазован и привлачан.

Рушен је, колико се зна, 37 пута у последња два миленијума. У неком од 20 векова, дакле, и у неколико наврата”.

– Тако, историја се отворила. О њој ће историчари и дама која је отворила капију.

(Уводна реч уредника)

М. В.

РАДИВОЈ РАДИЋ

Особита ми је част и велико задовољство да данас могу да учествујем у промоцији најновије књиге госпође Светлане Велмар-Јанковић. Притом, моје задовољство у најмању руку проистиче из два разлога. Први, рекао бих и важнији, односи се на велико уважавање које имам према њеном опусу и књижевном сензибилитету, а други, такође битан, да је у питању књига која је окренута прошлости, једним делом и према епоси средњег века којом се и сам бавим. И, напослетку, није без значаја ни чињеница да смо Светлана Велмар-Јанковић и ја аутори издавачке куће „Стубови културе”.

О Београду и његовој прошлости може се писати на разне начине. Песници су га својим римама овековечили у великом броју песама. Тако, на пример, Десанка Максимовић Београду бодро поручује:

„Дочекај старост река и планета,
планине, њиве, степе и саване,
широкогрудни грађанине света ...”

На другој страни, Васко Попа му се обраћа стиховима у којима је метафорички згуснута читава повест Београда:

„Бела си кост међу облацима
Ничеш из своје ломаче
Из преоране хумке
Из развејаног праха
Ничеш из свог нестанка.”

Наравно, о прошлости Београда може се писати на научно-истраживачки начин, ослањајући се на расположиве историјске изворе и консултујући постојећу веома разгранату литературу, а притом поштујући сциентистичка начела. Таква је, на пример, већ класична студија академика Јованке Калић „Београд у средњем веку” или др Марка Поповића „Београдска тврђава”, као и низ других у којима је осветљена прошлост наше данашње престонице од најстаријих времена до средине друге деценије XX столећа.

Госпођа Светлана Велмар-Јанковић прегла је да пише о повесници Сингидунума, али изабрала је средњи и сва је прилика најтежи пут – решила је да о Београду пише на литерарни начин, али строго поштујући историјске чињенице. Унапред је, дакле, себи задала веома тежак и захтеван задатак, али, то одмах морамо истаћи, испунила га је на најбољи могући начин.

На том дугачком путу, који се мери столећима, као из заседе чекало ју је мноштво препрека и непознаница. Разлог за то лежи у једноставној чињеници да та дуга повесница није на исти начин премрежана историјским изворима – постоје и векови у историји Београда о којима се готово ништа не зна. Све то је умногоме отежавало писање, па је њен посао у неким деловима књиге, или „брзог водича”, како га она скромно, али и веома проницљиво назива, наликовао подухвату палеозоонтолога, учењака који на основу сачуване једне кости некаквог давно изумрлог организма, мамута или тираносауруса, на пример, знањем и креативном имагинацијом васпоставља целину његовог диновског скелета. Књига Светлане Велмар-Јанковић, на којој је радила пуних седам година, о чему сазнајемо из њеног обраћања читаоцима на самом крају излагања, обухвата огроман временски одсечак. Она полази од најстаријих времена и зауставља се у бурним данима уочи избијања Првог светског рата.

Уопште, читајући књигу „Капија Балкана” Светлане Велмар-Јанковић суочавамо се са методолошким начелом које се најједноставније може објаснити и сажети у синтагму „строго контролисана имагинација”. И сама ауторка, у објашњењу свог књижевног поступка, осим на имагинацији, с

правом инсистира и на интуицији која је неопходна свим онима који се отискују у нека давно прошла времена и покушавају да их спознају и да им на неки начин изнова удахну живот. Језгровито речено, пред читаоцима се појавила књига која је раскошан спој велике ерудиције, што је чињеница на којој нарочито истрајавам, и чудесне имагинације, што је, опет, чињеница на којој инсистирам и као историчар и као представник групације коју најчешће означавамо изразом „шира читалачка публика”.

Дакле, поштујући сачуване историјске артефакте, које је помно и прецизно проучила, али посматрајући их кроз призму књижевника са особеним сензибилитетом, госпођа Велмар-Јанковић доноси једну питорескну панораму најпре древног Сингидунума, па онда и Београда, града који је мењајући имена и господаре проживео једну узбудљиву и бурну повест. Она ни за тренутак себи није дозволила да разбарушена маштовитост литерате у њој наткрили строгог историка. То, наравно, није нимало лак захтев и о њему је проговорила такође на крају књиге, обраћајући се својим читаоцима. Напротив, на многим местима писање је наликовало на опасно ходање по сасвим клизавој ивици. Ипак, госпођа Светлана Велмар-Јанковић га се држала доследно и сасвим успешно, па није упала у замку да скрене на неку несигурну странпутицу која не би била покривена подацима из историјских извора. На самом крају књиге, за оне међу радозналим читаоцима који ће пожелети да крену њеним истраживачким стопама, она доноси и велики списак коришћене историјске грађе и одговарајуће научне литературе, што чини низ од безмало сто педесет библиографских јединица.

Својевремено се могла чути крилатица о Београду коју су исковали Турци. Освајачи Балканског полуострва су град на ушћу Саве у Дунав наводно назвали „кућом ратова”. У науци је то чак био и предмет озбиљне академске расправе чије подробности остављамо по страни. Премда се показало да речена крилатица није издржала строги суд методологије историјских истраживања, сматрам за сасвим сходно да се у овом случају може применити она италијанска максима да ако није тачно „барем је добро измишљено”.

У овом случају, сви проучаваоци прошлости Београда, чак и они најстрожи у својој непристрасности, сложиће се у томе да је овај град заправо сасвим заслужио ту домишљату синтагму – „кућа ратова”. Заслужио је то јер је столећима збиља бивао поприште разних сукоба, од оних које бисмо помало патетично, али стога и не мање тачно, могли означити и као „судари цивилизација”, до оних локалних који су такође испуњавали његову повест. Уосталом, Светлана Велмар Јанковић на самом почетку своје књиге износи неприкосновено егзактан податак да је „рушен, колико се зна, тридесет седам пута у последња два миленијума” и одмах математички прецизно додаје „у по неком од двадесет векова, дакле, и у неколико наврата”. Да се послужимо једном излизаном, али у овом случају сасвим подесном флоскулом: Београд је са историјом „на ти”!

Док читамо књигу „Капија Балкана: брзи водич кроз прошлост Београда”, пред нашим се очима, као у старим кинематографима – да се послужим помало старинском терминологијом која ће свакако бити јаснија старијим генерацијама – смењују слике разних епоха историје овога града. Дефилују разнолика племена, од којих су нека недовољно упућеном савременом читаоцу прилично загонетна и готово да не значе ништа. Келти, Скордисци, Остроготи, Визиготи, Хуни, Авари, Словени – набрајамо само нека од њих. Сви они су одиграли одређену улогу у историји Сингидунума, чије се словенско име Београд, као што је познато, први пут помиње у IX веку – у писму папе Јована VIII од 16. априла 878. године.

Своје место у књизи Светлане Велмар-Јанковић заслужено су нашле и судбине такозваних малих људи, оних које обично сврставамо у уопштenu одредницу „ћутећа већина”, а о којима готово да није остало никаквих историјских трагова. Тако, на пример, она помиње и натпис на надгробном споменику, ископан код зграде на Булевару краља Александра која носи бр. 52а, натпис који региструје злехуди удес једне петогодишње девојчице. На њему стоји записано: „Овде почива Атија, кћи Сотирова, која поживе пет година!” Или сличан надгробни натпис у којем један римски војник-ветеран тугује над прерано преминулим сином. На самом крају натписа можемо да прочитамо потресне реченице: „Отет је из загрљаја свог оца, као што рало откида цвет од земље. Но цветић ће поново да цвета у пријатним ливадама. Али ја тебе мртвога више не могу да оживим!”

За разлику од првог дела књиге, оног који се односи на античку епоху и средњи век, у којем је била осуђена на врло ретке, оскудне и спорадичне податке, и, као последица таквог стања, на врлудаво и каткад несигурно пипање у помрчини, у другом, знатно већем делу књиге, Велмар-Јанковић је била суочена са сасвим другачијим невољама. Ради се о раздобљу о којем је сачувана огромна изворна основа, а у вези с тим и замашна и често опречна секундарна литература, па је њен задатак био да се разабере у том мору података и преточи их у питко штиво. Управо на тим страницама она је показала и драгоцен дар за сажимање које је, као и у првом делу књиге, праћено надахнутом литерарном надградњом.

Када се после прочитане последње странице књиге „Капија Балкана: брзи водич кроз прошлост Београда” склопе њене корице остајемо преплављени снажним утисцима и утонули у размишљање о историји једног града и његових становника кроз дуге историјске епохе. Притом, читаоцем господари осећање које је својеврсна мешавина узбуђења и туге. Неки од нас ће свакако пожелети да госпођа Велмар-Јанковић, на исти овакав начин, напише и преостали део историје Београд, онај који траје једно столеће и почиње са Првим светским ратом, а завршава се управо у данима којима сада присуствујемо.

Убудуће, када будем долазио на плато Горњег града калемегданске тврђаве или стајао код споменика Победнику, простор за који Светлана

Велмар-Јанковић записује „одакле се отвара не само најлеши поглед на ушће, него и најбољи преглед свег што се збива на обалама и водама двеју река” унеколико другачије ћу посматрати утапање Саве у мутне воде Дунава, небодере и друга здања Новог Београда или ерупцију хлорофила на Великом ратном острву. Мој поглед, који ће неминовно сезати у далеку прошлост, биће још слојевитији и потпунији јер ће бити обогаћен и сликама које нам је у својој књизи подарила Светлана Велмар-Јанковић.

СВЕТЛАНА ВЕЛМАР-ЈАНКОВИЋ

Допустите ми да вам од срца захвалим што сте сви данас овде, и присуствујете разговору о мојој књизи Капија Балкана. Имала сам намеру да, после уводне речи господина Вуксановића и излагања господе Живојиновића и Радића, додам и своју „Реч на крају” из књиге о којој се говори, али сам одустала, и одмах ћу вам рећи зашто сам одустала. Синоћ сам поново нашла, или је боље ако кажем да сам је поново открила, једну реченицу Ива Андрића, пролазећи кроз његове књиге *Знакови поред пута* и *Црна свеска*. Тражила сам, као што погађате, подршку и подстрек сопственој мисли, што често радим, нарочито ове јесени, али претпостављам да сви призивамо, не само у тренуцима заморености, Андрићев дух и мисао. У пуном свом значењу показала ми се, и приказала, ова Андрићева забелешка о Београду:

„У Београду”, записује Андрић, „осећате стално да је живот тежи, али и скупоценији него у многим другим градовима, да човек овде живи са већим улогом и са тежим ризиком и да сви, и они који губе и они који добијају, имају сразмерно више од живота.”

Та ме је Андрићева мисао, уз његову процену равнотеже београдског духовног усуда, осветлила у прави час, и знам: добила сам неслућено много, радећи на овој књизи, и од познавања Београда и од сазнавања сопственог постојања. Свесна сам да ова књига никако не би могла да настане да се није ослањала и ослонила на постигнућа посвећених истражитеља у нашој историографији, и Балкана, и Србије, и Београда.

Њиховим многим, а значајним остварењима у историјској науци, дугујем за снагу што ме је држала и подржавала у улози водича кроз прошлост Београда, којој сам се предала. Свима њима, бројним претходницима и драгоценим савременицима, градитељима српске историјске науке, упућујем велику хвалу за ненадокнадива умна и морална давања: племенит је сваки трен у којем људска мисао обасја смисао човековог трајања.

Хвала вам, свима, на овом богатом дану.